

SULKHAN-SABA ORBELIANI TEACHING UNIVERSITY
FACULTY OF HUMANITIES

International scientific-practical conference
**FORMING OF MODERN EDUCATIONAL
ENVIRONMENT: BENEFITS, RISKS,
IMPLEMENTATION MECHANISMS**

September 29, 2017

Proceedings of the Conference

Tbilisi – 2017

Organising Committee

Ekaterine Natsvlshvili	Associate Professor, Dr. of Economics, Faculty of Business, Consultant of VET Project, National Center of Educational Quality Enhancement, Sulkhana-Saba Orbeliani Teaching University, Tbilisi, Georgia;
Nino Turabelidze	Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Humanities, Sulkhana-Saba Orbeliani Teaching University (SABAUNI), Georgia;
Adamchy'k M.	Prof., Dr. Hab., Rector of the Holy Cross University, Kielce, Poland;
Georgi Velkov Kolev	Prof., Dr. Hab., Rector of Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Nataliya Pavlova	Assoc. Prof., Dr. Hab., Vice-Rector of Science, Project and International Relations, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Krasimir Markov Markov	Professor, Dr. Hab., Dean of Faculty of Pedagogical Sciences, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Sonya Borisova Ilieva	Prof., Dr. Hab., editor-in-chief of Scio-Brains journal, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Teresa Giza, Prof.	Dr. Hab. of Social Sciences, Holy Cross University, Kielce, Poland;
Kostyantyn Shaposhnykov	Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine;
Iryna Shaposhnykova	Associate Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Psychology, History and Sociology, Kherson State University, Ukraine;
Abdyrajymova Gulmira	Profesor, Dr of Social Sciences, Head of department of Sociology, Kazakh National University named after Al' -Farabi, Almaty, Kazakhstan;
Dariush Tulavec'ky	Prof., Dr Hab. of Social Sciences, University of John Paul II, Krakov, Poland.

International scientific-practical conference Forming of modern educational environment: benefits, risks, implementation mechanisms: Conference Proceedings, September 29, 2017. Tbilisi: Baltija Publishing. 190 pages.

CONTENTS

SECTION 1. DEVELOPMENT RESOURCE PERSON TECHNOLOGY

Тестова технологія оцінювання як ресурс та інструмент розвитку особистості старшокласника на уроках історії Андрійчук О. І.	1
Проблема ресурсов жизнедеятельности личности Верник А. Л., Вовчик-Блакытна Е. А.	3
Вмотивованість до навчання як ресурс розвитку особистості студента Запека Я. Г.	5
Controversial aspects of competence-centered educational conceptosphere Lichman L. Yu., Lokareva G. V.	8
Дистанционное обучение – технология развития ресурсов личности Мурадова В. Х.	11
Актуалізація ресурсного потенціалу особистості дитини-сироти Смук О. Т.	13
Інноваційні технології розвитку ресурсів особистості у навчальному процесі Чумак О. В.	16

SECTION 2. CURRENT ISSUES OF PRACTICAL PSYCHOLOGY

Analysis of the causes cambridge victim behavior of teenagers and their coping strategies Bovt O. B., Mosjundz A. V., Mishin A. A.	19
Шкільні неврози і їх корекція Кім О. В.	22
Психологічна виробнича адаптація моряків далекого плавання Лещенко А. М.	26
Соціально-психологічна інтерпретація функціонування цінностей в студентських групах Михайлишин У. Б., Завацька Н. Є.	28

Соціальна взаємодія дитини першого року життя:
підходи до вивчення та параметри оцінки
Склянська О. В......31

Психологічна реабілітація працівників ДСНС України,
які виконували свої професійні обов'язки в зоні АТО
Ушакова І. М......34

Gender comparison of internal personal conflict types
in early and mature adolescents
Shapran T. M......37

SECTION 3. MODERN PROBLEMS OF PSYCHOLOGICAL EDUCATION

Семінарські заняття з розвитку інклюзивної компетентності
вчителів іноземних мов у системі післядипломної освіти
в ході педагогічного експерименту
Казачінер О. С......41

Особливості формування професіоналізму засобами актуального навчання
Костюченко О. В......44

Використання інноваційних форм роботи у підготовці майбутніх психологів
Котлова Л. О., Марчук К. А......47

Проблема формування психологічних компетенцій у сфері емоцій
в процесі професійного становлення майбутнього лікаря
Лазуренко О. О.49

Розвиток професійно-важливих якостей майбутніх
практичних психологів під час навчання у ВНЗ
Сергієні О. В., Пріснякова Л. М.52

SECTION 4. TECHNOLOGY OF PROFESSIONAL ORIENTATION

Trendspotting as a basis for predicting the professional future of young specialists
Aleksieieva O. R......56

Впровадження нових навчальних курсів як фактор
підвищення конкурентноспроможності студентів
Коршун Т. В......58

SECTION 5. THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL WORK

Фактори, що впливають на появу категорії «діти групи ризику» в США
Бартош О. П...... 61

Women's studies і gender studies як основа впровадження
ідей гендерної рівності у сучасну практику соціальної роботи
Гончаренко О. В., Приходько А. В. 66

Статеворольова соціалізація дітей та підлітків в Україні
на рубежі XIX – XX століття крізь призму соціокультурних традицій
Онипченко О. І...... 69

Training of social workers in European universities
Rebukha L. Z. 72

SECTION 6. CURRENT ISSUES OF SOCIAL AND EDUCATIONAL RESEARCH

Особистісно орієнтований підхід у процесі навчання іноземної мови
Беньковська Н. Б...... 75

Interactive language learning: definition and types
Burovytska Yu. M. 78

Етапи формування іншомовної дискурсивної компетенції студентів-медиків
Ворона І. І. 81

Статус одареного ребенка в проблемном поле инклюзивной педагогики
Демченко Е. П...... 84

Analysis of pedadogical situation in professional training of future teacher
Kaplinskiy V. V...... 87

Міжкультурна компетентність як важлива умова ефективної
професійної діяльності фахівців поліетнічного регіону
Козубовська І. В., Мигалина З. І...... 90

Методика виявлення рівня сформованості художньо-графічних
компетентностей студентів мистецьких спеціальностей
Кудренко Д. О...... 93

Актуальність проблеми валеологічного виховання у сучасному суспільстві
Мороз Д. В. 97

Структура сучасної сім'ї Павлюк Н. В.	100
Форми та методи підготовки фахівців до роботи з дітьми мігрантів Сабат Н. І.	103
Соціально-педагогічний простір як чинник профілактики девіантної поведінки на базі гіперздібностей в учнів загальноосвітньої школи Степаненко В. І.	106
Застосування інноваційних педагогічних технологій у процесі вивчення природничих дисциплін як педагогічна умова формування методичної компетентності Фесенко О. С.	109
Дидактические условия организации самостоятельной учебной деятельности студентов средствами информационно-коммуникационных технологий Цысь О. А.	112
SECTION 7. PROBLEMS OF REGIONAL HISTORY	
Джерела з історії богословської корпорації Кам'янець-Подільського державного українського університету у фонда центральних та регіональних архівів Адамський В. Р.	116
Стан миколаївської промисловості в перші повоєнні роки Гончаренко Н. В.	119
До питання становлення та розвитку національно-культурних об'єднань в Україні Македон В. В.	122
Історія, що застигла: радянські та пострадянські «місця пам'яті» (на прикладі Іванківського району Київської області) Сморжевська О. О.	125
Розвиток нотаріальної справи на півдні України в другій половині XIX – на початку XX ст. Шевченко Н. В.	127
SECTION 8. ACTUAL PROBLEMS OF POLITICAL SCIENCE	
Публічна інформаційно-комунікативна демократія Васильєва Л. А.	131

Глобалізація і сучасне комунікаційне медіаполе: проблеми взаємозалежності в умовах нових викликів Мілов І. С.	134
Інституційно-управлінські аспекти реалізації європейської політики безпеки й оборони Нікіпелова Є. М.	137
Основні тенденції розвитку сучасного міжнародного політичного процесу Шамраєва В. М.	140
Еволюція комуністичних політичних партій у посткомуністичний період: стратегії ідеологічної та інституційно-організаційної адаптації Шипунов Г. В.	143
SECTION 9. MODERN PROBLEMS OF SOCIAL AND HUMANITARIAN EDUCATION	
Полікультурна компетентність – невід’ємна складова професійної компетентності сучасного учителя початкових класів Атрощенко Т. О.	145
Психологічні аспекти запровадження сучасних освітніх технологій Бердій Т. С.	148
Забезпечення якості освіти як пріоритет у формуванні сучасного освітнього простору Гордійчук С. В.	151
Інноваційні технології у роботі з дітьми з особливими потребами: соціально-педагогічне проектування Єрмак Г. В., Бігун Е. Р.	154
The influence of choral performance on the artistic and communicative process Kifenko A. M.	158
Формування раціонально-аналітичного ставлення до релігії у складі професійних компетентностей фахівців соціальних та гуманітарних напрямів навчання Ключко М. О.	160
Діалог як форма екзистенції: мовне питання в сучасній Україні Кононенко Т. В., Новікова О. О.	163

Принципи підготовки майбутніх соціальних працівників до науково-дослідницької роботи Повідайчик О. С.	166
Мовно-культурологічний аспект формування світогляду особистості в умовах глобалізації Пономаренко К. В., Сабельникова Т. М.	169
Гражданское образование в КНР Се Фэй	172
Проблеми та розвиток сучасної соціально-гуманітарної освіти Ткемаладзе З. П.	174
Формування полілінгвальної й полікультурної особистості майбутнього педагога в Україні на етапі її входження в європейський освітній простір Чала А. Г.	177
Особливості формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів Юзик М. А.	180

SECTION 15. MODERN PROBLEMS OF SOCIAL AND HUMANITARIAN EDUCATION

ПОЛІКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Атрощенко Т. О.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Закарпатська область, Україна

Важливою тенденцією сучасної полікультурної освіти є особистісно-культурний розвиток особистості на основі залучення до крос-культурної діяльності, формування міжетнічної толерантності, відкритості до інших культур, цінностей та поглядів, розвиток культури міжнаціонального спілкування.

Законодавчі та освітні документи Української держави декларують принципи багатоетнічності та полікультурності, спрямовані на підготовку педагога, в основі якої – засвоєння духовної скарбниці українського народу та сучасних вимог полікультурної освіти.

Відповідно, ефективність навчально-виховної роботи в умовах поліетнічного суспільства має забезпечуватися урахуванням вчителем етнопсихологічних та етнокультурних особливостей учнів – представників різних національностей, рас, релігій, а також доцільним використанням прогресивних етноспецифічних виховних традицій, засобів і прийомів народної педагогіки, оскільки саме в молодшому шкільному віці відбуваються найбільш значущі процеси, що визначають подальше становлення індивіда й громадянина. У зв’язку з цим, особливого значення набуває проблема формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців початкової школи.

Вважаємо, що успішність реалізації сучасних освітніх завдань залежить від рівня полікультурної компетентності педагогів, яка, будучи інтегральним утворенням, залежить від сформованості окремих компетенцій (комунікативно-мовленнєвої, соціокультурної та ін.). Особлива роль належить учителю початкових класів, який, формуючи полікультурне світобачення школярів, розвиваючи культуру міжнаціонального спілкування, готує їх до толерантного співіснування в умовах полікультурного світу.

У науковій літературі наявна велика кількість визначень поняття «полікультурна компетентність», причому деякі дослідники користуються термінами «міжкультурна компетентність», «мультикультурна компетентність» тощо. Так, Садохін О. визначає міжкультурну компетентність як сукупність знань, навичок і вмінь, за допомогою яких індивід може успішно спілкуватися з

партнерами з інших культур як на побутовому, так і на професійному рівні [4, с. 133]. За Березовською О., міжкультурна компетенція – це готовність і здатність до міжкультурного професійного спілкування, яка заснована на сформованості уявлень про загальнолюдські цінності, орієнтації на них у сфері міжкультурної комунікації на основі емпатії, що дозволяє усвідомити національно-культурні особливості об'єкту культури, побачити спільне й відмінне у різних культурах і досягти взаємопорозуміння у професійній сфері [2].

Нам імponує позиція Кондратьєвої О. щодо визначення основних функцій полікультурної компетентності: миротворча (формує людину, здатної до активної та ефективної життєдіяльності в багатонаціональному полі культурному середовищі, що володіє почуттям розуміння й поваги до інших культур, умінням жити в злагоді з людьми різних національностей, рас, вірувань, культивує поважне відношення до особистості, захист гідності й прав кожної людини); регулююча (орієнтує на дотримання рівноправності, поваги, свободи); культурозберігаюча (є засобом збереження й розвитку етнічних культур, залучення цінностей етнічних культур); психологічна (створення демократичного й гуманного соціального клімату, гармонізації відносин різних культур); виховна (виховання позитивного відношення до багатогранного культурного оточення, виховання людської гідності й високих моральних якостей з метою співіснування із соціальними групами різних рас, релігій, етносів; розвиток навичок толерантності, готовності до взаємного співробітництва); соціальна (розвитку навичок соціального спілкування, виховання позитивного відношення до культурних відмінностей; розвиток умінь і навичок взаємодії носіїв різних культур на основі толерантності й взаєморозуміння), комунікативна (формування навичок міжкультурної комунікації) [3, с. 78].

Янкіна Н., досліджуючи дане питання приходять до висновку, що міжкультурна компетентність студента університету: є важливим результатом університетської освіти, базовим показником її якості в контексті глобальних тенденцій інтеграції освітнього простору в сучасному світі; виступає інтегративною професійно-особистісною якістю, що синтезує сукупність знань (лінгвістичних, соціокультурних, професійних, культурологічних), умінь (вербальної, невербальної й паравербальної комунікації, загальнокультурних та культурно-специфічних) і орієнтацій (лінгвокраїнознавчих, пізнавальних, лінгвістичних, предметних, поведінкових, орієнтацій на комунікацію); передбачає розвинену готовність особистості до участі в міжкультурній комунікації, у тому числі на професійному рівні, у просторі діалогу культур, що розширюється [5, с. 320].

Педагогічна діяльність в умовах полікультурного регіону висуває особливі вимоги як до підготовки майбутнього учителя, так і до набору його умінь і навичок, що визначають результативність учительської праці. Без певного рівня розвитку готовності до ведення міжкультурного діалогу не можна досягти якісної зміни у професійній готовності майбутнього вчителя, забезпечити творче виконання ним своїх професійних функцій. З цією метою нами розроблено спецкурс «Теорія і практика формування міжетнічної толерантності майбутніх

учителів початкової школи» для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня магістр [1], який розглядається як складова змісту навчальної підготовки майбутніх учителів початкової школи і побудований на відповідних теоретичних, наукових засадах та практичній підготовці.

Основним завданням дисципліни є формування у студентів знань з питань формування міжетнічної толерантності в рамках мультикультурної освіти, надання їм практичної спрямованості та формування вміння використовувати їх у практичній діяльності. Спецкурс складається з двох змістових модулів: змістовий модуль 1 – теоретичний, в якому розглядаються наукові підходи до міжетнічної толерантності як соціально-психологічного феномену, виділяються її механізми, види і форми; змістовий модуль 2 присвячений технологіям дослідження і діагностики міжетнічної толерантності, передбачає знайомство з педагогічним та соціально-психологічним інструментарієм і конкретними методиками.

Мета дисципліни: сприяння засвоєнню студентами на міждисциплінарній основі найважливіших понять і категорій полікультурної освіти, технологій діагностики і формування міжетнічної толерантності, полікультурного виховання і оцінки реальних педагогічних ситуацій в умовах полікультурної взаємодії. Завдання дисципліни: ознайомлення з основними науковими концепціями міжетнічної толерантності; розвиток компетенцій і навичок формування основ міжетнічної толерантності в умовах поліетнічного регіону; використання науково-обґрунтованих методів і сучасних інформаційних технологій в організації власної професійної діяльності в умовах поліетнічного регіону; формування умінь і навичок, необхідних для діагностики міжетнічної толерантності на різних рівнях функціонування; формування умінь і навичок, необхідних для практичного використання тренінгових програм, направлених на формування міжетнічної толерантності у різних вікових та етнічних групах; участь в розробці індивідуальних траєкторій полікультурного розвитку; створення умов для повноцінного навчання, виховання, взаємодії і спілкування в багатонаціональному колективі; організація спільної діяльності і міжособистісної взаємодії суб'єктів полікультурного освітнього середовища.

Подальшу роботу вбачаємо у розробці методичних рекомендацій «Особливості організації практики майбутніх учителів початкових класів в умовах поліетнічного регіону» для студентів спеціальності «Початкова освіта».

Література:

1. Атрощенко Т. О. Теорія і практика формування міжетнічної толерантності майбутніх вчителів початкової школи: методичні рекомендації до вивчення спецкурсу для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня магістр /Т. О.Атрощенко – Мукачево: МДУ, 2017. – 22 с.

2. Березовська О. В. Актуальність формування міжкультурної компетенції майбутніх вчителів у контексті глобалізації освітнього простору, <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12278/1/Ber-3.pdf>, стан з: 8.09.2014.

3. Кондратьева О. М. Формування полікультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи (на засадах лінгвокраїнознавчого підходу): дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О. М. Кондратьева // Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2016. – 265 с.

4. Садохин А. П. Межкультурная компетентность: понятие, структура, пути формирования / А. П. Садохин // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2007. – Том X. – №1. – С. 125-139.

5. Янкина Н. В. Формирование межкультурной компетентности студента университета: дис. д-ра пед. наук: [спец.] 13.00.8 «Теория и методика профессионального образования» / Янкина Н. В. – Оренбург, 2006. – 360 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Бердій Т. С.,
кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії і історії науки та техніки
Державний університет інфраструктури та технологій
м. Київ, Україна

Сучасна соціокультурна ситуація вимагає від випусників вищих навчальних закладів професіоналізму, соціальної відповідальності, професійної мобільності, психологічної готовності до конкуренції, до прийняття адекватних рішень, навичок ефективного спілкування. Освіта повинна забезпечити загальний різнобічний розвиток, що формує інтелектуальні, естетичні, духовно-творчі, моральні, психофізичні якості людини, що навчається, а також сприяти професійному розвитку, який передбачає наявність загальних здібностей для його зростання.

Освітня діяльність в цілому не можлива без комунікативного змісту: взаємодії, взаємовідносин, взаєморозуміння, взаємовпливу її учасників. Основою навчально-виховного процесу є діалог особистостей – викладача й студента, які є активними суб'єктами освітньої діяльності. Комунікативна діяльність визначає оптимальність освітнього процесу і впливає на формування кожної окремої особистості. Утвердження принципів діалогу у освітньому процесі, соціалізації, професіоналізації особистості сприяє впровадженню інноваційних методів і технологій та створенню умов для творчості й самоактуалізації особистості. Освітній процес необхідно спрямовувати не на формальне відтворення понять, концепцій, способів мислення, а на стратегію розвитку особистості в її відношеннях з об'єктивною реальністю, за допомогою ефективного спілкування та індивідуально-творчого мислення.

Освітні інноваційні технології навчання та викладання виступають одним із основних інструментів діяльності викладача, який окрім багатоаспектного

Izdevniecība “Baltija Publishing”
Lacpleša iela 41A, Rīga, LV-1011

Iespiests SIA “Izdevniecība “Baltija Publishing”
Parakstīts iespiešanai: 2017. gada 10. oktobris
Tirāža 100 eks.